

שבת "צ"ז

לומדים תורה ובכף

שבת בצהריים
משפטים | 357
אחרי שתגמרו,
תוכלו בבקשה להעביר
את השב"צ
לזה שליידכם או לגניזה?
תודה.

פתוח! אפשר ללכת...

זמן במזומן/ יהודה

כידוע, שנת הלימודים מתחלקת לשתיים: במחצית א' לומדים, ובמחצית ב' מתכוננים לסוף שנה... חודש אדר, אחר כך לומדים לבגרויות ומריחים כבר את הקיץ... וזה מגיע לכך שאין שיעורים לכיתות י"ב בסוף השנה. שנזכה...

שנזכה?! עזבו שניה את המערכת. היא לא מספקת לנו מה ללמוד, אבל את הזמן שלנו, למה לא ניקח ביד? החיים שלנו ניתנו לנו, וזו המתנה הכי יקרה שקיבלנו ושנקבל בחיים. כל רגע מהם טומן פוטנציאל עצום. בכספת החיים יש לנו חשבון שמשחרר זמן במזומן בכל רגע ורגע. את הזמן הזה אפשר להשקיע באלפיים ואחד דברים. אני מסתכל על אנשים גדולים שהרימו דברים במדינה, ורואה איך הם הפכו את הזמן במזומן שלהם לזהב. לעומתם יש אנשים שמרחו אותו על כלום. לקחו את החיים שלהם ומסמסו אותם בין האצבעות. למה? הם לא חשבו על זה. הם הפסידו, העם הפסיד, והעולם כולו הפסיד נתחים מהחיים שלהם שנשפכו לאיבוד.

וזה לא אומר רק ללמוד בזמן שיש לנו. גם לעשות דברים מועילים. אבל גם כשלא נותנים לנו מה לעשות, למה לא ניתן לעצמנו משמעות לחיים? לא נחיה לנצח, אז בואו ונהפוך את הרגעים החולפים לחוליות במחרוזת הנצח. ננציח את חיינו. ואפילו מבחינת ההרגשה זה יהיה לנו יותר טוב. נסו!

והפשיטת פתח? www.shabatz.022.co.il

תארו לעצמכם שזרקתם את הפח בשבת, ובאמצע הדרך עולה לכם: 'הי, הזבל אמור להיות מוקצה - הוא לא אוכל ולא כליו'.

אז מה עושים? מהלכות מוקצה - י"א:

"גרף של רעי": כך קראו בימי חז"ל לסיר לילה. דינו: אף שנחשב "מוקצה מחמת גופו", התירו חכמים לפנותו משום כבוד האדם. היתר "גרף של רעי" שייך בכל דבר מטונף. בכלל ההיתר נמצאים גם דברים שמפיצים ריח רע, וכן כלי אוכל מלוכלכים וקליפות וגרעינים שנותרו על השולחן לאחר הסעודה. ומותר גם לפנות בתחילה את הקליפות לצד השולחן ואחר כך לפנות לפח (פניני הלכה). המפצח גרעינים יכול להוציא הקליפות מפיו בידו ולהשליכן לפח או להניחן בצלחת, אך לא ישהה אותן בידו. וכן מותר לפנות את הלכלוך שהצטבר במסגרת הכיור.

היתר "גרף של רעי" הינו דווקא כשהדבר המאוס נמצא במקום שיש בו אנשים. אם הוא במקום שלא מפריע בו לאנשים, אסור לפנותו. למרות שפח עם אשפה הוא מוקצה, מותר לפנותו כשמדיף ריח או שהתמלא ואין לו היכן לשים אשפה, ומותר גם להחזירו אח"כ הביתה.

לשמור ולעשות

לאיחוי ואמנה חלפון - קצת מאחר, אבל אורה זאפה לדין לא בג מצולח, אז אפשר אכא מל טא אידע! לשכחא לחדא אפילא חלדא פ' בשמחה אפריאלא מאך רוב כא!

חיונינו לעז"ז

יצא מנך

פתח בישלם גחמיל אטלוג גמבא במאז"ש. הפנים נאסלים אביא חלום ומשמח שם אנשים, אפוא - אביא אבא בשבא פאחלן ואלא ואני פצטרפנו אחיכינו אטלוג וצאנו לטרים חבירה. מכאבד.

כא פדך פיה שם מישלם אחד שפיה אסוק בשאלא: "ימה אין אף חלון?" "ימה רק שג לטיטולג?" "איפם פבאונים שקנו?" "ימה לא קנו בסוף אג פבאונים?" כא מה שלא נלש כמא שצריך - זכא אטיפולו פמסור.

פישלגא אפגלם. כשלא פצאחגי, ביקשגי ממנו שיריע אפמסכגי אג פשיחה שלי אג שאלוש חניכיס. פא סירה אפדלע. פלום חד לא מולסא, ויש חדיין פלוג שצריכא גחיסא, מדוקדקא מדי.

פלענו אביא פחלום. ירדו מפאטאבוס ריטאוי נקנע פה אג פבאונים? "אפחלנו אפד ח"פנה, יכאלנו אחלוג פה, יאג קרוב". אמרגי אכחור שפחלום ישמח אג בוי פבאונים, אג נבא אונשמ אגם אג מה שיש. פא פיה אסוק באסקור פנינים אג אבא פבניין.

אחרי אטרים מטר של צפידה חד שאלש פדגא, מישלם סיפר אלא בחור שאם פא לא ישליק אג מכונג פקיסור שו, פא חלון אפישאר כאן פאיה. שבא פבא נבא אשמח אג. פא אמרי: "ליחי ליחי", אבא

כא שנה פה פביא אדא אחר מחוץ ארץ אמאך חליפם". "אחרי שנה, לא משנה כמה פשקיע בהם פמאך, פה פו מעבירים אלא ממלכא, מחזירים אלא אחוץ ומביאים אדא אחר. אגפ", פא פצביח חל ואלא, "יכול אפשיק שם אג כא פכח שר, אטבא ואלבא, ובסוף אפשיק שם פכא ואלבא בוי כאום".

"פאם אחר פליח אשם אדא אדא אמאך. פא שאם מקומי אדא מה חלו אמאך, וקיבא גשבה. פא אג שנה פא לא גחיס אכבא שפדלפול חליו פגאשבים, אפשיק כמה שיאג פאפציא מלש כמה שיאג כסוף אטלוג בחוץ". חניין אג אג פא דאג אג אגשבים מה שם צריכיס, אבא פצקן לא אמר.

פא סיימ: "אני כבר אגיק פלום פה, אגם יכולים אשמח ממני איך פלחים פה פחנינים". פקבנו. "אפשר אטבא פה שנים אדקדק פכא פרט פלום פה, אבא מה שלא חוק מעבא פ', לא ישליך אגכא אטלוג פאמא דוקא אג פשמחה שנגא אאנשים חלום יקחא אגכא אחר כך אצח".

בחוץ נאצד ויכח אפיה אפמישר, ימנה אג שמשאלה. פכחור פמקטר פסק: "מה זכ משנה? פליקר שמשלם". בינינו, שימח אג.

פשמח. אנה רוחה כאי יצא פסגר מל כא אחר. יאבא פובא אגאן אקומה כאלפי. פאכנו אחיו, פא יודע. יאבא נכנס אדך פראשן אדקא מה פחנינים, וחכר אילנו: "שני חלום זכביים". גחמיל דיון אג אפוכס.

"אם חדיין לא נכנסנו, פאא נמישר!" חלגי, ייש פה מספיק יודים שאפטר אשמח". פו חד כמה דחא פויכא פסגיים כשילאב חדכן מפחדר פבא: "יש שם אדא פקן. פא נח זכשיו".

"טוב, לא נפריח א", אמרגי, אפכאנו אפמישר. בדיק יצא פכן של פחלוג, ואמר שדוקא כדאי אפדיר אגא. "אבא ישמח אפחלוג בשביל זכ", פא אמר, "זמן ילשן יש א בשפח. שמחה ויקודים - אין פה יאג מדי". נכנסנו. שג לטיטולג אטרים חבירה אפדה רצון אשמח.

פכן פליר אג אבא פדחילוג: "אבא, פאא אנשים אשמח אגכא". פאבא גחלוג מיד, אביך אגאן בשבא אבא. פשבנו "שבא אב" ושרנו כמה שירים. פא נפנה אחייר. אני שמחגי. בסוף פא ביקש שיר אכבא אפיה פנביא.

אחרי ששרנו, פא גחמיל אדבר. "אספר אכ סיפור", פא אמר, "זכ מפספר יחולג פאבאג. שמעג חלון?" מפמנו ששמענו פאם. "ספר חלוב", פא אמר - ספק אן ספק אצמא - אפח: "פליר אחר פבא פיה מנהל:

בצאתי לקראתך

בתחילת תפילת לחש אנו כורעים ב"ברוך" ומזדקפים תוך כדי אמירת שם ה'. ההזדקפות אינה רק חזרה למצב הנורמלי - עמידה, אלא פעולה עם משמעות בפני עצמה.

בטח, לזקוף קומה!

כן, אבל לפני המלך! איזו גאוה זה לזקוף את עצמך בפניו טוב, לא יודע.

אני חושב שכדאי להקדים משהו: בתפיסה הרגילה, יש את אלוקים ויש אותנו, ואנחנו שניים נפרדים. הוא בשמיים, אנחנו בארץ, הוא מצווה אותנו מה לעשות ואנחנו עושים (או לא), ואחר כך מקבלים ממנו גמול. נכון? זו פחות או יותר התפיסה המקובלת.

אוקי, ומה אתה אומר על זה?

שתפיסה כזו מובילה לגאוה. כי לפי ניתוח המציאות הזה - שיש אלוקים ויש אותנו, כבריות נפרדות ממנו - האדם נתון באיום קיומי. כשיש אלוקים כל יכול ובלתי מוגבל בתמונה, איזה מקום בדיוק נותר לבן תמותה העשוי מבשר ודם (ועצמות וגידים)? האדם חש צורך לחוש בעל ערך, וכמוצא לבעיה שלו, הוא כופר - במידה זו או אחרת - בה', מציב את עצמו כמקור הכח והמעלות שלו. הוא מדחיק את מציאות ה' שנתן לו הכל, ומבחינתו לו מגיעה התהילה על מעלותיו. כעת הוא חש בעל ערך, ובא לציין גאה.

ואיך אפשר להגיע לתחושת ערך עצמי מבלי לשכוח את ה'?

כשמבינים שה' ואנחנו זה לא שניים נפרדים שנמצאים במאבק על מקומנו. ה' נמצא, ואנחנו מגלים אותו. הוא מופיע דרכנו ודרך כל המציאות! הרצונות הפנימיים הטובים שלנו הם נטיפים מהרצון האלוקי האדיר; כשאנחנו משתמשים בחכמה שה' נתן בנו, אנחנו בעצם מוציאים לפועל את חכמתו; כשאנחנו פועלים ביושר, אנחנו היושר שלו מופיע בעולם. במערכת כזו, של מהות והופעות, ה' לא מאיים עלינו. יש לנו ערך עצמי עצום של להיות גילוי לאינסוף. אתה יודע מה זה? זה גדול לאין ערוך מאשר סתם אדם שחש חשוב, מנתק את עצמו מהאינסוף, ונותר פירור בודד ברחבי היקום. כשמבינים שאנו מופיעים את אור ה', קולטים שההזדקפות שלנו היא בעצם הזקיפה של האידיאלים של ה' בעולם. לפני כן אנחנו כורעים, מתבטלים בפני הגודל האלוקי, ומתוך החיבור אליו, כשאנו טהורים וזכים ומכוונים יותר, אנו יכולים - וצריכים - להזדקף, לזקוף את קומת הטוב בעולם, שמופיע, בין היתר, דרכנו.

קורא קבוע

במקום שבו בני הנערים עומדים...

בפרשה מופיע התיאור המשלים של קבלת התורה. בפרשת יתרו מתואר הפן מלא היראה של המעמד והדיברות עצמן, ואילו בפרשה שלנו מתוארת הכנת עם ישראל לקבלה, והפן האצילי ומלא הנועם של קבלת התורה.

כחלק מהכנת העם לקבל תורה, משה רבנו עושה את הדבר הבא: "וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות ויזבחו זבחים..."

רש"י כותב שהיו אלה הבכורות, שעד חטא העגל שימשו בתפקיד הכהנים בעם ישראל. רק לאחר שעבדו את העגל, שבט לוי, שנותר נקי מחטא זה, נכנס לשמש בקודש במקומם.

אבל גם אם מדובר בבכורות, אי אפשר להתעלם מהעובדה שהם מתוארים דווקא כ"נערים". היה אפשר לכתוב "וישלח את בכורי בני ישראל". למה לציין שאלו היו הנערים?

האמת, שזה מפתיע. כשחושבים על זה, את מי היינו שולחים להקריב עבור העם? את זקני העם, החשובים. את ראשי הישיבות, לא את התלמידים.

הרי מצווה לכבד ולקום בפני החכמים והזקנים, אז למה דווקא הצעירים נשלחו? ביוון ובנכדתה - תרבות המערב, מעלים על נס את כח הגוף, שבו מצטיינים הנערים. אבל כח השכל, שמכוון את החיים בצורה ישרה, הוא הצד החזק דווקא של האנשים המבוגרים יותר! נכון. אבל כנראה שיש משהו בנוער שהוא זה שגרם להם להישלח.

דווקא כוחות הגוף התוססים והמאיימים על שיקול הדעת הם אלה שגרמו לבחירתם של הנערים. כי להיות נער במצרים ולצאת משם נקי וטהור, זו מעלה עליונה. אמנם היצר מלווה את האדם ו"מציע לו הצעות לסדר" עד זקנה, אבל בגיל שבו הצד הגופני מתעורר ועומד בשיא כוחו, ושהרצון להוסיף חיים מפעם במלוא העוצמה - הקושי למקד אותו רק למקומות הנכונים, גבוה יותר. וממילא, גם התנופה וההתעלות כשמצליחים - חזקה יותר.

צריך להקשיב לזקנים, כי חכמת חיים להם ודעתם יותר מיושבת, אבל כשהכח הגופני מנווט ופועל על פי התורה, יש לשכל כלי חזק לפעול על ידו. וזה עניין התורה - שהרעיונות הגדולים יוגשמו ויאירו את כל חלקי החיים.

דווקא הנערים מקריבים את קרבנות ההכנה למתן תורה. כי הם היו מוכנים להקריב את הפורקן לחלק הבהמי שלהם עבור קרבת ה' (אמנם הקרבת הפורקן דווקא ביססה ושמרה על חלק זה מלהתפרץ, להחריב את החיים ולאבד את העצמיות והעצמאות בחיים, אבל אחרי הכל זו הקרבה).

גם אם קשה, כל הצלחה מוכפלת לפי רמת הקושי. ומי שבנערותו לא מתנער וזורק אלא מתעורר ומתרומם, במובן מסוים הוא חוד החנית של העם. יותר מכל הגדולים. (ע"פ הרמב"ן)

שעת סיפור

סיפור בנו של הרב מנחם פרומן: בתיכון הפסקתי לשמור מצוות. זה היה כאב גדול לאבא, אבל לא ידעתי. הוא התפלל על כך המון. כשהייתי בצבא היה מתקשר אלי יום יום, גם כשכבר הייתי רחוק משמירת מצוות, ומזכיר לי שעוד מעט עובר זמן קריאת שמע... היה אומר לי: "בני שלי, לה' יש עוצות טובות, כדאי לך לשמוע בקולו". כשאבא גילה שאני לא שומר שבת, הקפיד לא לשתות מיין שנגעתי בו, כדרכו להחמיר כסוברים שיש ביין כזה דין יין נסך. הוא כמונב ניסה להסתיר זאת ממני. כשגיליתי את זה, נסדק בי משהו. הזעזוע מכך התחיל איזה תהליך פנימי של חזרה בתשובה.

כחלק מהחיפוש הפנימי, חברה שכנעה אותי לנסוע לאומן. נסעתי בלי כיפה, וחזרתי עם כיפה וציצית. לא גיליתי לאף אחד מתי אני חוזר. הייתי נבוך שאבא יראה אותי ככה, אז תכננתי להוריד את הכיפה והציצית לפני שאגיע הביתה. אבל בשער היישוב אבא חיכה לי. ידע שאגיע בלי לספר. וסיפרו התלמידים שכל אותו הלילה הרב עמד בתפילה מול ארון הקודש בישיבה שבתקוה, ובאמצע הלילה ניגש לשער היישוב...

(ע"פ 'חסידים צוחקים מזה')

לע"נ ר' ישראל בן קלמן קלונימוס ז"ל
לע"נ ר' ישראל בן אברהם צבי ז"ל
לגאולה שלמה ברחמים לעמ"י, בכלל ובפרט

המשב"צת:

כתיבה ועריכה: חיים ברנזון.
עיצוב גרפי: עיטור - סטודיו לעיצוב גרפי.
איורים: אריאל חצרוני.
תודה לצביאלי סקולניק.
falmaroo@gmail.com
www.shabat.022.co.il

בחוץ לארץ, עיקר העבודה לשבר את הטומאה, ובארץ ישראל, עיקר העבודה לגלות את הקדושה (מעניי הישועה עמ' רנו)

מוצאי שב"צ

